

ייצג פון פריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י
ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת ויגש
שנת תשע"ה

וכנדפס בספריו הק' ושיחות הר"ן סי' כ"ט וסי' קפ"ח [ו"ל: על לימוד הפוסקים והזיהר מאד מאד ביותר מכל הלימודים, וראו ללמוד כל הארבעה שלחן ערוך כולם מראשם עד סופר כסדר וכו', והוא תיקון גדול מאד מאד וכו', ואמר שכל איש ישראלי מחויב ללמוד בכל יום ויום פוסקים ולא יעבור עיי"ש באריכות, וע"ע בליקו"מ ח"א סי' ח' וסי' ס"ב, ובשיחות הר"ן סי' קפ"ח ו"ל: וזאת היתה הנהגה הכללית שצוה והזיהר את כולם, והיינו ללמוד פוסק בכל יום, אפילו ביום שאין לו פנאי ילמד על כל פנים איזה סעיף שר"ע בכל מקום שהוא, ואמר שהוא חיוב גדול על כל אחד מ ישראל עכ"ל.

וזהו הרבה מאנ"ש נהגים ללמוד שר"ע תיכף אחר התפלה כדי שלא יעבור עליהם יום אחד ללא לימוד הלכה. ומסופר שבעת המחלוקת הגדולה כששאלו המתנגדים איך נדע מי הוא מחסרי ברסלב, אמרו הסימן הראשון הוא זה הנהגה להניח בטלית ותפלין שלו את ספר שר"ע וכו', כי היה או כרכי שר"ע קטנים בידו עם הפירוש באר היטיב והיו נוהגים להניחם בטלית ותפלין [שש"ק ח"ה אות ק"א]. ומי הוא שגילה כל כך סוד תורה שבעל פה כמו רבינו ז"ל שאמר שיעקר ההבדל וכו', ושעל על ידי זה יכולים להכיר איש ישראל [כמונב בליקו"מ מוהר"ן תנינא סי' כ"ח]. מה נאמר מה נדבר האלקים מצא את עוונותינו. אך בענין זה שהם מעלילים עלינו אין אנו חייבים כלל, ישלם ה' לעושי רע כרעתו, ויכניע ויפיל כל השונאים והרודפים תחתינו מהרה, ויחמול עלינו בחמלתו למען שמו הגדול. והנה מגודל הצער איני יודע מה לכתוב לך.

ובענין הנסיעה שלך לפה, כוונת ברוב דבריך אל האמת כאשר בלבבי קצת מזה, כי בוודאי אינך יכול להפקיר עתה הכל, ואין רצונו ז"ל בזה [עיי' שיחות הר"ן סי' נ"א הפקרות אינו טוב. גם על ר' יצחק בן מוהרנ"ת עבר עליו כוס התרעלה, כמה מאנשי העיר טולטשין רדפו וישמטוהו, עד שמוהרנ"ת כתב לו שאפשר היה ראוי שיברח משם עד יעבור זעם ויבוא אצלו לאומאן כמ"ש לעיל (בסי' קע"ג) ו"ל: "ואם תוכל לבא על פורים אי"ה נגיל ונשיש ביותר, וכפי הנמשע גם עסק הפאסט שלך בסכנה, וגם חרקים שנים עליך גם כן, על כן אין לך מנוס לברוח כ"א לפה וכו', "ומה שכתבת שבדעתך לנסוע ללאריון הוא שטות, ונפלאתי שעלה זאת בדעתך, אך העבר אין להשיב", וע"ע לקמן במכתב הזה שכתב מוהרנ"ת "אף על פי כן אתה אל תברח מיד, רק אם תראה ח"ו שהשעה צריכה לכך, אך קויתי להשם יתברך שלא תצטרך לבא לזה". וע"ע מכתב ע"ח]. אך נפלאתי עליך על שהיה עולה על דעתך לנסוע ללאריון כאשר כתבת במכתבך הקודם, וה' יחוס וירחם ויושיע ויגן עלינו ויסבב סיבות לטובה (חסרה), ובה' בטחנו שבחסדו הגדול יתן לנו מקום ועצה למלט נפשינו לעת עתה, כאשר עזרנו עד הנה ברוב נפלאותיו.

ואנו צריכין עתה ביותר לילך עם התורה של (תהלים צה, ז) היום אם בקולו תשמעו (ח"א סי' רע"ב), שאין להאדם בעולמו כי אם אותו היום, ועל ידי זה יכולין לסבול עמל ויסורים שצריכין לסבול בשביל התורה ובשביל האמת. וגם לילך עם מה שאמר רבינו ז"ל [בליקו"מ ריש ח"ב] אחד היה אברהם (יחזקאל לג, כד) וכו', ועל ידי זה יכולים לסבול הבזיונות וכו' [ע"ע לעיל מכתב קע"ד]. ואנו מחויבים לקבל במחשבותינו לי שאר קיים בהאמת יהיה איך שיהיה ח"ו, עד אגווע לא אסיר תומתי ממני, ולבלי להסתכל על אותות ומפתים שיעשה השם יתברך מיד בענין זה, כי דרכי ה' נפלאים מאד, והבחירה יש לה כח גדול מאד. אך אף על פי כן בה' בטחנו שלא

סימן קע"ה

בעזרת השם יתברך, יום ה' תענית אסתר תקצ"ה לפ"ק, אומאן

בני חביבי בני יקרי מחמד עיני.

מכתבך מיום ב' תצוה ויום ו' תרומה קבלתים בזאת השעה, בעת בואי מציין הקדוש, עם כמה מאנ"ש, וצעקנו קצת בכביה לפני השם יתברך על צרות נפשותינו מכבר, ובפרט על עוצם צרותינו עתה מאויבנו ורודפינו, הנם ישטונו תחת רדפינו טוב. ובביתי היה אז הוותיק ר' מתתיהו ליב נ"י מבאהפאליע [מתלמידו רבינו ז"ל] שגם הוא בורח מביתו מחמת המחלוקת, ויושב פה זה כמו ב' שבועות, ואינו יודע מתי ישוב לביתו. וגם ר' העשיל מטעפליק הוא עתה פה [כנראה שקיימו עצי מוהרנ"ת ז"ל שכתב להם (בסי' קס"ט) "לאנ"ש תפרוש בשלום כל אחד, לדעתי מאליהם יתחזקו מי שיש לו מוח אמיתי בקרקרו ויקיימו חבי כמעט רגע עד יעבור זעם ע"כ. ולכן נסעו כל אחד להסתר באומאן להציון הק']. וגם בטעפליק נתעורר מחלוקת גדול, אך שם הוא קצת בחסד כי ברוך השם הצד שלנו בתוקף נגדם [וכ"ה בימי התלאות ו"ל: "בטעפליק היה צד גדולה מאנשי מוהרנ"ת ז"ל עד שגם החולקים הוכרחו קצת לשתוק" ע"כ. ועיי' לעיל מכתב קע"ג].

גם אתמול קבלתי מכתב מברסלב בבשורות טובות, איך שחפשו אותי בביתי אם כבר באתי לברסלב [המתנגדים מסרו את מוהרנ"ת להמשלה, וחפשו אותו לתפסו להתפיסה, ואף שכבר הו"ל למוהרנ"ת בילעט שמתר לו להור בברסלב כמ"ש במכתב קע"א, עכ"ז כתבו לו אוהבים מכתבים שעתם הוא שלא יבוא לברסלב, כי רואים המה שאם יבוא ירגוהו בלי ספק עיי' ימי התלאות ו"ל: שם אחר שנשלחו האגרת מראשי החולקים אין ביכולת לבאר כלל מה שעבר על שארית הפליטה על ידי הזאבים וחיות רעות הנ"ל, וכן להופך אין לבאר כלל התגברות והנוראות שהפליא הש"ת עם מוהרנ"ת ועם אנשיו שיתקיימו על כל פנים בין הזאבים הלאה, רק בטיראוויצא ניוק איש אחד מאנשי מוהרנ"ת, כי מרוב ההכאות והענינים שענו אותו. נחלה מתחת ידם בחולי נופל רח"ל (ימי התלאות)]. ובוודאי כבר נשמע לך מזה, הן על כל אלה אין לנו על מי להשען כי אם על אבינו שבשמים.

ודע בני חביבי שר' שמואל וויינבערג [עיי' מכתב קע"ד] היה פה מיום ו' משפטים עד אתמול, ואתמול נסע לביתו ודיברתי עמו קצת איך להתנהג. ולעת עתה אחר כל הרעש שמרעישים ומפחידים אותי עדיין אני חזק לשוב לביתי לשלום אי"ה בסמוך, אך לעת עתה אני ממתין על תשובה מר' שמואל וויינבערג הנ"ל, ולה' הישועה.

והנה לספר מצרותינו לא יספיקו המון יריעות, אך חסדי ה' לא תמנו שנותן בנו כח עדיין לסבול צרות ויסורים ובזיונות כאלה. ועוד גבר עלינו חסדו שגם אנחנו שמחים קצת מה שזכינו להיות בחלקו הקדוש שהוא חלק ה' עמו וכו' (דברים לב, טו).

וימלא פיהם חצין של המתנגדים שמעלילים שקר מפורסם ואומרים שח"ו אין אנו מאמינים בתורה שבעל פה. תיפח רוחם ונשמתם, הלא אנו לומדים פוסקים וד' שר"ע בכל יום, והוא הנהגה קדושה מרבינו ז"ל שהזיהר מאד על זה כמפורסם,

מוהר"ר נחמן נ"י, מגזע
הקדוש נכד הבעל שם
טוב ז"ל זכותו יגן עלינו
(חיי מוהר"ן סי' ק"ג)

מאמר: ראש בני ישראל

ליקוטי אמרים, תורת ושיחות והנהגות קדושות ממרן אור ישראל וקדושו

רבינו ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה

הנזכרים בספרי רביה"ק, ותלמידו מוהרנ"ת, ומשאר ספרי ברסלב

הרב המאור הגדול בנש"ק מופת הדור
גדול מרבן שמו נרדע בשערים מו"ה
נחמן נ"י
נכד לרבינו הק' בעש"ט זלה"ה
(הסכמת המגיד מקאמניץ זצלה"ה על

מאמר ס"ג:

קמ"ו סגולה לפרנסה

פעם אמרו לצדיק אחד שאומרים העולם כשיושבים במוצאי שבת קודש בסעודת מלואה מלכה ומספרים סיפר מעשה מבעל שם טוב ז"ל הרי הוא סגולה לפרנסה. ענה ואמר אמת ונכון הוא, אבל יש ג' טעיות בזה. א. לא רק כשמספרים במוצאי שבת אלא בכל עת. ב. ולא רק כשמפרים מהבעל שם טוב אלא מכל הצדיקים. ג. ולא שמועיל רק לפרנסה אלא לכל הנצרכים.

(שש"ק ח"ו אות תקל"ב)

קמ"ז

יאוש אינו בעולם כלל

בליקו"מ (ח"ב סי' מ"ח) וז"ל ומה עשה הבעל שם טוב על הים כשהסיתו הבעל דבר לעבור על דת ע"כ. מסופר שזה היה נסיון של שמד שעמד בו הבעל שם טוב בנסיון הקשה שהי' בחינת הנאמר אצל דוד המלך כי גרשוני היום מהסתפח בנחלת ה' לאמור לך עבוד אלהים אחרים (שמו"א כו, יט), ואעפ"כ לא נפל ברוחו להתייאש ח"ו.

(שש"ק ח"ו אות תקל"ב)

קמ"ח

סיפר ר' לוי יצחק ז"ל מר' אברהם ב"ר נחמן שאמר שידוע הדבר שזוגתו של הבעל שם טוב לא ידע לקרות בסידור, ואפע"כ היתה מלאה קדושה ומלאה צניעות, ושמשה את בעלה וסייעה בידו בדרכו הקדוש הרבה יותר מיכלתה.

(שש"ק ח"ו אות תקמ"ז)

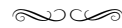

קמ"ד

קדיש

אחת מתקנותו שהנהיג הבעל שם טוב בהיותו בעיר אומן היה שבפמירת אדם לא היו בניו מלזים והולכים אחר מטתו אלא היו מקדימים והולכים לבית הקברות וממתנינים לו שם, ואחר טהרתו כשהביאו אותו לבית הקברות היו בניו עומדים בצד בית הקברות ואומרים שם קדיש אחריו, ונהגו כזה שם כל הימים.

(שש"ק ח"ו אות תקל"ב)

קמ"ה

תחת אשר קנא

מפורסם המעשה שבעיר באד הוציאו פסק דין שם רע על אשתו של הפרנס, והפרנס תבע את הבית דין על הוצאת הדיבה לפני השלטונות ופסקו דינם לשלם יחד ג' מאות רובל כעונש בושה או עונש מאה מלקות לכל אחד. והנה הג' הגאונים שישבו לדון בבית דין הי' הגאון בעל מאיר נתיבים והגאון הנודע ביהודה, והשלישי היה הגאון רבי גרשון קימיווער. והנה בעל הנודע ביהודה שילם את הקנס בסך מאה רובל. ובעל מאיר נתיבים קבל עליו עונש מלקות כי לא היה לו לשלם. אמנם הגאון ר' גרשון קימיווער מחמת עניותו שלא היה לו לשלם ברח מהמדינה, ובדרך נוסתו היה צריך לדלג ולעבור את גדר הגבול שהיה בין ב' המדינות, ולא הצליח בכוחו לעקור לוח עץ מהגדר שיוכל לעבוד דרכו ולנום, ופתאום ראה שבא אליו אדם אחד ועקר עבורו את הגדר וככה עבר. וכשכנס אחר כך אל הבעל שם טוב א"ל, המרתח את אליהו הנביא שיעזור לך לעקור את הגדר. "האסטמ מטריח געווען אליהו הנביא ער זאל די העלפען אויס רייסן דעם פארקן".

(שש"ק ח"ו אות תקל"ג)

מהסכמת הגה"ק רבי מאיר בראד זצלה"ה על הליקו"מ:

הרב המופלא ומפלג בתורה ובחסידות המפורסם מוה"ר נחמן נ"י הגדול בשם טוב גידולי הקודש זרע קודש מחצבתו נכד זלה"ה הרב המפורסם בתורה ובחסידות ידיו רב לו בעשר ידות בוצינא קדישא חו"פ קדוש יאמר לו, כל רז לא אנס ליה מו"ה ישראל בעש"ט ז"ל, והרב מוהר"ר נחמן הולך בעקבות אבותיו הק'...

מהסכמת הגה"ק רבי אפרים זלמן מרגליות זצלה"ה על הליקו"מ:

ירושא הוא לו מאבותיו, אבות מכלל דיאכא תולדות, שכן יונק מגידולי הקודש, חוטר מגזע האלתי המפורסם בעש"ט זלה"ה איש המודות וזרעו לברכה זרע קודש שמו ומעשיהם עליהם מעידות...

מאמר משיב נפש

קמ"ה

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שלישי"א

סימן כ"א: ואל תטוש תורת אמך

שואל: הנה אחר כל ההסברים שהסברת לי, מאד הייתי רוצה להדבק בדרכו של מוהר"ן מברסלב זצ"ל, אבל עוד אחת עומד לי בדרך, שהוא כי הלא אבותי ורבתי לא הלכו בדרך זו, ואני בא מחדר אחר לגמרי, ואני חושש מאיסור של ואל תטוש תורת אמך, לאחוז בדרכים חדשים שלא הלכו בה אבותי, ואני רוצה לידע אם תוכל לברר לי זאת עפ"י הלכה מה לעשות.

הצדק עמך בזה שהנך חושש משום "ואל תטוש תורת אמך", וכן הוא הדרך הנכון שבכל דרך ועצה שרוצין להתנהג בה צריכין לבדוק בה אם זה סותר לדרכי אבותינו ורבתינו הק', ובפרט בדור הזה אשר רבו המתפרצים בענין הנשגב הזה. ולכן אמרתי לנפשי לברר דבר זה באריכות גדול.

אם אפי' לא הייתי יכול להשיב לך, היית צריך לידע כי אין בזה שום שאלה, כי הלא כבר ידעת ושמעת בקצרות ובאריכות, כל מה שסבלו תלמידי הבעש"ט הראשונים על התקרבותם לאור האורות הבעש"ט ותלמידיו, ונעשה עליהם מחלוקת מאבותיהם רבותיהם ומשפחתם ומכל בני עירם, והיו נזרקים ממקום למקום בבזיונות קשים, וקבלו כל אלו הבזיונות באהבה, רק למען ההתקרבות להשי"ת, כדי לעשות רצונו בלבב שלם, וכי איך יעלה על הדעת שכל אלו עברו על התורה בעשותם כל אלה, ומסרו את נפשם להיפך דעת תורה, ובע"כ שמה שעשו הם הוא באופן של לכתחלה שבלכתחלה, ואין בה שום חשש איסור.

ובריש דברי אקדים דבר ברור, ובאמת לא הייתי צריך אפילו לאומרו, אבל בשביל שראיתי שהרבה אנשים תופשים את חסידי ברסלב כאילו "לא ראו דרך כזה אצלינו" יש לנו קבלה מדורות ראשונים וכדומה. ומזה נוצר הרושם ח"ו כאילו דרך רבינו הק' מוהר"ן הוא אחרת ממה שמקובל אצלינו דור דור, לכן אען ואומר שהדבר בשקר יסודו, ואדרבה דרך רבינו הק' הוא הדרך של אבותינו ורבתינו הק' מעולם, וההולך בדרכו הנורא הרי הוא מקיים הכתוב והאזהרה של "אל תטוש תורת אמך"...

רביה"ק אמר איך וועל איך פירן אויפן אלטען וועג, וע"ע הקדמת השתפכות הנפש, וכן בהקדמת הליקו"מ. ועל דרך זה כתוב מוהרנ"ת כמ"פ בעלים לתרופה.

ועיין בספר נתיב צדיק (תלמיד מוהרנ"ת) שכ' בזה"ל: להדריכנו בדרך הישר והאמת אשר דרכו בו אבותינו מעולם, אך שכחום וזכור ויסדם בתוספות עצות עמוקות, להחיותנו אפילו בעצם ירידותינו ע"כ. ועיי"ש שהזהיר את ר' נפתלי נכד הרה"צ ר' אפרים ב"ר נפתלי (שמעך אשוריו מדרך האבות) והזהירו לילך בדרכי אבותינו ורבתינו הק' עיי"ש (מכתב ל' [נ"ד בדפוס חדש]). ועוד חזון לבאר בזה באריכות.

ועתה בא נבוא לפרשו קצת, כי הלא ענין ואל תטוש תורת אמך, מיוסד על הגמרא (פסחים נ:): שאמרו שם בני ביישן נהוג דלא הוו אולין מצור לצידון במעלי שבתא, אתו בנייהו קמיה דרבי יוחנן, אמרו לו אבהתיך אפשר להו, אנן לא אפשר לך, אמר להו כבר קיבלו אבותיכם עליהם, שנא' שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך ע"כ, ומובא ענין בשו"ע (יור"ד סי' רי"ד) וכתב שם הש"ך (סק"א) שכל זה קאי, כשקבלו עליהם איזה דבר מחמת סיג וגדר ופרישות, היינו כי כל דבר שיש בה חשש איסור, ועשו אבותיו הרחקה בענין האיסור, לאסור אפי' מה שמותר לעשות, עכ"ז הואיל והוא הרחקה להאיסור, ע"כ נשאר הדבר אסור לזרעם. וכמו שמובא ענין זה כמ"פ בשו"ע כגון בטושו"ע אור"ח (סי' תנ"ה) בענין מלח בהמצות משום חשש חמץ, וכן (שם תקנ"א) באיסור רחיצה בט' ימים שבתחלת חודש אב, וכגון בענין עשיות מלאכה בער"פ (שם סי' תס"ח), שכל אלו הם גדר והרחקה לחשש איסור, אבל מענין דרך הלימוד וסדר עבודת ה', אם להקדים ללמוד באשמורת, או להשאר ער בלילה, אם להתפלל עם הנץ, או להכין א"ע ולהתפלל לאח"י, וכן שאר עניני עבודת ה', אם להרבות בתהלים או להמעיט, בזה לא מצינו בשום מקום, שיהיה זה ענין של ואל תטוש תורת אמך.

והרה"ק בעל התניא כתב כבר תשובה בזה באגרותיו (אגרות קודש מכתב פ"א) שאין שום איסור בשינוי נסחאות ומנהגים כמבואר בתשובת מהרשד"ם (או"ח סי' ל"ה), היינו כי כתב שם שבענין שאין שום נידוד איסור, אין בזה משום ואל תטוש תורת אמך, וסיים המהרשד"ם בשם תשובת הריב"ש שמביא משם הר"ן על ענין כיוצא בזה, שאפי' בעסקי העולם, כל משכיל בורר לנפשו היותר בטוח והמשומר מכל נזק ומכשול, ועל אחת כמה וכמה שיש לנו לעשות בדברי התורה עיי"ש, היינו אפי' נגד מה שנהגו אבותיו.

ודע בני שגם פה איני יושב בהשקט כי אם בכית ר' נפתלי נ"י [תלמיד רביזיל, חבירו וידידו הנאמן של מוהרנ"ת דל]. אבל כשאני הולך למקוה אורבים עלי, ותהלה לאל נצילתי עד הנה מהם [המתנגדים לא נתנו את מוהרנ"ת אפילו לילך למקוה, וכשראו אותו ברחוב זרקו עליו אבנים רחל, עיין מכתב ק"פ ועיין מכתב קצ"ו מימי התלואות שבערב שבת פרשת פרה התנפל על מוהרנ"ת אחד מן הבריונים בעת שהלך למקוה. ויש לציין מנהגו של מוהרנ"ת באותן הימים של המחלוקת שדייקא הרבה לילך למקוה, ולפני התפלה הלך ב' פעמים למקוה פעם לפני העריכת ה"חצות" ופעם לפני התפלה (שש"ק ח"ב סי' תרע"ט)].

וגם בשבת הסמוך ובפורים אם ירצה ה' לא אסעוד בבית ר' שאול נ"י [סוחר ונגיד בעיר אומאן ממקורבי ושי"ב של מוהרנ"ת. אשתו מרת לאנא ה' בת אחות מוהרנ"ת]. כי עשה נישואין לבתו תח"י, וחתנו מזולאטעפאליע והמלמד שלו אוכלים אצלו, על כן היתה בת אחותי הנגידה מרת לאנע עתה בביתי כאן אצל ר' נפתלי נ"י, וביקשה מאד שלא אתרעם עליה, ונתנה מעות לר' נפתלי נ"י שאוכל אצלו. [משמע מכאן משמע שבדרך כלל היה אוכל מוהרנ"ת אצל ר' שאול, ורק עכשיו מפני סיבת השמחה שינה מוהרנ"ת לאכול אצל ר' נפתלי. ועיין בשש"ק (ח"ב סי' תשי"ב) שכשהיה מוהרנ"ת שוהה באומאן היה מאתכסן בביתו של הרה"צ ר' נפתלי, ודודתו של מוהרנ"ת שהיתה דרה באומאן היתה משלמת על כל ההוצאות של מוהרנ"ת אכילה ושתייה וכו', כי אצלה לא רצה מוהרנ"ת להתאכסן, ועל כן נהגה כך עכ"ל]. ובכל תנועה ובכל יום הצרות והבזיונות גדולים מאד, אך ההרחבות שבתוך הצרות נפלאים מאד. כי השם יתברך חמל עלי וסיבב לטובה שיש לי כאן חדר מיוחד יפה ונאה עם כל ההצטרפות, תהלה לאל טיאי וקאווי וכל מה שמוכרח לחיי האדם, ואנשים משמשים באהבה רבה הוא ר' נחמן מטולטשין [מגדולי תלמידי מוהרנ"ת ומשמשו הנאמן, וכעת בעת המחלוקת ברח מעירו טולטשין לאומאן כמ"ש בסוף מכתב קצ"ב] ושאר אנ"ש. וגם תהלה לאל יש לי עם מי לדבר מעסקינו הק'. ותהלה לאל אנו הולכים כמעט בכל יום על ציון הק', מה גדלו חסדי ה' ונפלאותיו, ועל כן יש לנו לבטוח בה' שבוודאי יצילנו מידם, ויקוים (רמיה א יט) ונלחמו עליך ולא יוכלו לך. רק חזק ואמץ ובטח בה' כי לא יעזוב אותך ואותנו, ונוכה עוד להתוודע יחד ולדבר פנים אל פנים בקרוב, ונגילה ונשמחה ביצועתו, בפרט בפורים הק' הבאה עלינו לטובה.

דברי איכם ורככם של כל הרוצה לשמוע דברי, ועודנו בתומתו.

שלום לכם אל תיראו כי ה' עמכם, יאבדו הם ואלף כיוצא בהם ודבר אחד מדברי תורתו הק' אל יבטל.

כל זה כתבתי אתמול בעת שהגיע מכתבך. והנה עתה היום יום ו' ערב שבת קודש, וכבר הייתי קודם אור היום על ציון הק'. ונתעוררתי לזה על ידי מכתבך שהכריחוני לילך היום לפרש שיחתי שם, והוצאתי ככוונה מכתבך ונזכרתי מה שכתוב בהם, ונפל עלי בכיה, ואז עזר ה' לי שפירשתי שיחתי קצת לפני השי"ת, וגם קריתי ב' מכתבים לפני השי"ת, ולפני רבינו ז"ל. ובוודאי לא היה אפשר להתאפק מלהוריד דמעות. וגם עתה בכותבי זאת אף על פי שאני שמח עתה קצת, אף על פי כן יורדים דמעות מעיני, בזכרי צערך, כי אני מצטער על צערך ועל צער כל אנ"ש יותר מעל צערי.

כוונת הערות והציגונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצוננו בעו"ה להדפיס כל המכתבים עם הערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באמייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהרנ"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוונתנו למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להופיע בזה עט סופר, אן להערות, וכן מי שברצונו שייגע לו העט סופר על יד האימג'ל, יפנה: **CONGHVPRINTING@GMAIL.COM** 845.781.6701 אן להפעקס: אן להודיעה על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

ויכולו אויבינו נגדינו כלל, כי בוודאי יהיה איך שיהיה יעורנו השם יתברך ויצילנו מידם, וסוף כל סוף יאבדו ויעקרו וסופם להכרית מארץ זכרם, ועלינו יורח ה' אורו וחסדו [עיין לעיל מכתב קצ"א]. ובוודאי יהיה לנו לטובה גדולה ונפלאה כל הבזיונות והיסורים ושפיכות דמים שסבלנו מהם.

וצריכין לזכור היטב שאיתא בספרים, ורבינו ז"ל דיבר מזה יותר [שיחות הר"ן סי' רל"ז], שכיה אחת בגיהנם קשה יותר מכל היסורים שבזה העולם [ויד' אמר לאחר שהיה חולה גדול מאוד, ויסוריו היו קשים מאוד מאוד, כי היה חולה מוטל על ערש דוי וכו' בכאב מופלג ועצום מאד מאד בלי שיעור וכו']. ואמר רביזיל אליו שכל היסורים הקשים והמרים שסבל כמה שנים כולם הם טובים יותר מכיה אחת בגיהנם. כיה אחת בגיהנם גרוע מזה. (עס איז אלץ בעסיד איידער איין בריא אין גיהנם איין בריא אין גיהנם איז ארגיד דער פון ע"כ). **וגם דיבר** [עיין שיחות הר"ן סי' פ"ד] **מענין צער השכיבה בקבר איך ששוכבים ושומעים הרחישה של כל תולע ותולע, זה בוודאי קשה יותר מהרחישה של קול המתנגדים. האמת, שבדבריהם הם בוטים כמדקירות חרב, אך אף על פי כן צער התולעים והגיהנם וכו' קשה הרבה מזה** [ויד' שם ואל תאמר שהשאל והקבר בית מנוס לך (אבות פ"ד מ"ב), כי בעולם הזה שיש להאדם טרדות ועול הפרנסה יכול להיות שיעקוף וינשך אותו פרעוש והוא לא ירגיש מחמת שמחבתו טרודה באיזה מחשבה של פרנסה וכיוצא, אבל שם בקבר שאין להאדם שום טרדה ושום מחשבה אחרת, אז הוא שומע אפילו הרחישה וההילוך של התולעים ואיך הם רוחשים ובאים אליו ומרגיש הצער של כל נשיכה ונשיכה, ואין שום דבר שיטרודו וימנעו מגדול צערו הקשה רח"ל עכ"ל].

ואם אתם מסופקים אם נפטרם על ידי זה מצער הגיהנם וכו' לגמרי. אך נכון לבכם בטוח יהיה שרוב עונשי גיהנם פטרם על ידי זה, וקויתי לדי' שכל שיעמדו עתה בנסיון באמת בוודאי לא יראו פני גיהנם [מוהרנ"ת חזר הבטחה הלזו כמה פעמים כמ"ש בס' קצ"ג "גם ר' מרדכי נ"י ראוי שיבא לפה מכמה טעמים, בוודאי נחלו לו כל עונותיו על ידי הבזיון הגדול שעבר עליו ועמד בניסיון. וע"ע סו"ס קצ"ב "בוודאי אפילו טיפה דם אחד ששפכו מאתנו, ושום פרוטה של ישראל שעשקו מאתנו, לא נאבד וכו', ובוודאי הכל הוא לנו לכפרת עון ומחילת חטא". עוד שם "ומה שעבר אנו מחויבים לקבל בשמחה לכפרת עון". ועיין ספר חסידים (סי' מ) גם אמרו ז"ל העושה דבר עבירה ומתבייש בה מוחליק לו כל עונותיו כל שכן כשעושים מצוה ומביישין אותו על זה ע"כ]. **ובפרט שעל כל פנים ניצלנו מתוספת עונש הגיהנם הקשה של החולקים והמתנגדים, שקורעים ורומסים ספרים קדושים כאלה ברפש וטיט וכו' ושופכים דם ישראל כל כך, שהם ירדו בוודאי לדיוטא התחתונה של שאול, אוי להם אוי לנפשם. ואני מקוה להשם יתברך שנוכה לשמוח בזה הרבה בימי הפורים הסמוכים הבאה עלינו לטובה, מכל שכן וכל שכן שזכינו לשמוע נפלאות ונוראות כאלה על פורים ועל חנוכה ועל שבת ויום טוב וכו' וכו', אשרינו מה טוב חלקינו וכו', ואין נמצא בעולם שיאמר "אשרינו" על חלקו כמונו.**

תהלה לאל כבר זכינו לשמוח כמה פעמים בתורתו הק', ועכשיו ביותר, מחמת שההסתרה וההעלמה התפשטה כל כך, ואנחנו נמלטנו מפח יוקשים. ואנו יודעים מאמת פשוט כזה שמנהיג ישראל בתמימות ובפשיטות כל כך בשכל גדול וכו', פוק חזי גבורתא דמרך, שבשביל כח הבחירה הסתיר אמת כזה כל כך, ואת נפשנו הציל [ועיין לעיל מכתב קצ"ד].

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן!

לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום
מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א
עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן
718-855-2121
געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהרין הסבר, לויט די
מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות
חזקו ואמצו אחוי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעיין ולחפש בהם למצוא בהם
בכל פעם עצות להציל נפשכם (ע"ל"ת מכתב שי"א)